

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:
MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:
Dr SIMA ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

TESSEDIK SÁMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVÉBEN

Postatakarékpénztári csekk száma: 52.666.

Miklós napjára

Két évtized óta az ország népe a legnagyobb bensőséggel ünnepeli szeretett kormányzója nevenapját. Emlékezünk a legelső ünneplésekre, amikor még friss volt az emberek emlékeztében a nemzeti hadsereg bevonulásának emlékezte, majd a későbbi évek gondtalan ünnepléseire, a fényes felvonulásokra, a lelkes ovációkra, az első bilincstörés utáni Miklós napra — Felvidék visszatérésének mámoros megünneplésére...

A mostan elközelgő Miklós napon azonban mintha nagyobb komolyság ülne emberek ábrázatára. A hős apa hősi fiának váratlan hősi halála mintha komorabbá tenné az ünneplést.

A régi, látszólag gondtalan ünneplést megzavarta a hősi áldozat, melyet az ország második embere, a kormányzó-helyettes úr hozott a hazáért, midőn példát adott az egész nemzetnek: mint kell a hazáért feláldozni életünket.

Ez a Miklós napja ezért komolyabb, mert a szülői szívek fájdalma szötte bele a maga szálait. Ez ad szerfelett komoly színt a mostani Miklós naphoz.

A hősi tragédia azonban nem ejt kétségbe, sőt mintha még közelebb hozta volna Kormányzó urunkat a nép szívéhez, mint aki nem vonta ki magát a példaadó kötelelességteljesítés alól, sőt többet áldozott a hazáért, mint mások, mint az számára elő volt írva.

Ezért komoly a mai Miklós napi ünneplés.

Am igen, a hangulat komoly, de a szeretet annál bensőségebb, amit a nép legfelsőbb földi ura iránt érez.

Városunk népe most is az Isten gazdag áldását kéri a Kormányzó úr őfőméltóságára, hogy Isten kegyelméből legyen áldott és szerencsés országglása, hogy a sok-sok feltűnő veszély és akadályok között szerencsésen átvezethesse sokat hányattott országunkat a békés Nagymagyarország boldog korszakába.

Isten után órára tekintünk, bölcsességében bizhatik ma minden magyar, mert mintha Ő volna a magyarok Mózes, aki a vörös rabszolgaság láncaitól megszabadította nemzetét. Most is ugyanazzal a régi bizalommal fordulunk feléje, s imát rebeg érte ajkunk, hogy a gondviselő Isten tartsa meg Őt számunkra az emberi kor legvégső határáig, s hogy még megérhesse a régi Magyarország feltámasztását, a boldog béke visszajövetelét. Az Isten éltesse szeretett Kormányzó Urunkat.

Zenés, fáklyás felvonulás Miklós névestélyén

A leventék hódoló ünnepélye a hősök szobra előtt

A Szarvasi Levente Egyesület f. évi december hó 5-én d. u. 4 órai kezdettel a Kormányzó Úr Ófőméltóságn névestélyének tiszteletére zenés, fáklyás felvonulást tart a következő útvonalon:

A Gimnáziumból indulva a Csáky Albin utcán át a Deák Ferenc utcára fordulva a községházáig, onnan vissza a Kossuth utcán át a Főszolgabírói hivatalt érintve a piac-terre, ahol 5 órakor lesz az alábbi műsorral:

1. Hiszekegy. Játssza a levente zenekar.

2. Horthy Miklós c. vers. Szavalja: Kovácsy István, levente VIII. gimn. tanuló.

3. Ünnepi beszéd. Tartja: Drezdovszky Géza levente oktató.

4. Köszöntő c. vers. Szavalja: Rátz Pál levente, gazdaság. tanintézet IV. évf. tanulója.

5. Horthy Miklós „En is a Tied vagyok”... Éneklük a leventék.

6. Levente köszöntő, szavalt. Szavalja: Bencsik Elek levente.

7. Himnusz. Játssza a levente zenekar.

A szarvasi társadalmi egyesületek vasárnap negyed 12 órakor együttes ülésen ünneplik a Turul Moziban Miklós napját

Csatlakozás a „Magyar Kötelelességteljesítés Mozgalomhoz”

Szarvas társadalmi egyesületei a Turul-Mozgóban december 6. án délelőtt 12 órakor ünneplik a Főméltóságú Kormányzó Úr névnapját és közös gyűlésen csatlakoznak a Budapesten székelő Egyesületek Közi Együttműködés által indított „Magyar kötelelességteljesítés mozgalom”-hoz. Az ünnepélyen az egyesületek és testületek zászlóikkal vesznek részt. Az ünnepély és gyűlés tárgysorozata a következő:

1. Hiszekegy.

2. Az ünnepélyt és gyűlést megnyitja Pálos György.

3. Az ünnepi beszédet tartja dr. vitéz Zerinváry Szilárd.

4. Az egyesületek csatlakoznak „A magyar kötelelességteljesítés mozgalom”-hoz: a) A Polgári Kör és Vitézi Rend nevében vitéz Biki Nagy Imre. b) A Szarvasi Tűzharcos Szövetség Csoportja nevében Kovács Pál. c) A Vöröskereszt Szarvasi Fiókjá nevében dr.

Nádor Jenő. d) A Levente Egyesület és Szarvasi Sakkör nevében dr. Podány Pál. e) A Szarvasi Kisgazdák és Földművelők Köre nevében vitéz Tepliczky János.

f) A Szarvasi Járási Ipari testület nevében Medvegy Miklós. g) A Szarvasi Iparoskör nevében Dauda Mihály. h) A Szarvasi Kereskedők Egyesülete nevében Kovácsik Pál. i) A Szarvasi Gazdáljak Önképzőköre nevében Kiszely Mihály. j) A Szarvasi Iparosifjak Önképzőköre nevében Darida Samu. k) A Szarvasi Munkásotthon Szövetkezet nevében Janecskó Pál. l) A Szarvasi HONSZ nevében Nagy János. m) A Szarvasi MOVE—Turul Társadalmi és Sportegyesület nevében dr. Csongrádi János.

5. Az ünnepélyt és gyűlést berekeszti Pálos György.

6. Himnusz.

A rendezőség ezúton hívja meg az ünnepségre Szarvas hazafias közönségét.

El kell számolni!

A közellátási miniszter teljes nyíltsággal feltárta a közvélemény előtt kenyér- és gabonaellátásunk helyzetét. A helyzet valóban súlyos, s a fogyasztótársadalom csak megnyugvással veheti tudomásul, hogy a nagy nehézségek felismerését és ismertetését órák alatt követték azok a fontos kormányrendeletek, amelyek a szükségletet biztosítani és a helyzetet további romlását megakadályozni fog-

ják. A városi lakosság fejadagjának csökkentéséről szóló rendeletek, újra szabályozták a beszolgáltatási kötelezettséget és a közellátási miniszter a hiányok pótlására elrendelte az egyes gazdaságok elszámoltatását.

Most, amikor az egész társadalom megélhetése és a belső arcvonal töretlen fenntartása szempontjából annyira jelentős ellenőrzés megkezdődik, az

elszámoltatással kapcsolatban különösen két elvi szempontot kell figyelembe venni. Az egyik az, hogy az ellenőrzést szigorúan kell végrehajtani, s a szigorúság, nem csupán az ellenőrző helyi szervekre és azokat felülvizsgáló tisztviselőkre, hanem a gazdákra is vonatkozik, akiket elszámoltatnak. Szigorúságot kell tanúsítaniok önmagukkal szemben is, hiszen végeredményben és nagyobb távlatba tekintve a dolgokat, nekik legalább ugyanannyira érdekük a közellátás zavartalanlansága, mint a városi fogyasztóknak, mert az esetleg elrejtett gabonán elérhető törvénytelen és tiltott haszon eltörpül amellel a kár mellett, amely a termelés és a gazdasági rend megrendüléséből a gazdára és a termelőre háramlanék.

Van azonban az elszámoltatásnak egy másik elvi szempontja is, amelyről szintén nem feledkezhetünk meg, s ez az, hogy a gazda immár nemcsak önmagának, hanem az egész nemzetnek felelős termeléséért, földjéért, kötelezettségeinek teljesítéséért. Ezen a ponton és most először látjuk a legszembetűnőbben, hogy mily nagy a legszembetűnőbben, hogy mily nagy a különbség a régi liberális és a mai nemzeti háborús gazdálkodás között. Bár bizonyos, hogy a kötelezettségének ez a hangsúlyozása és intézményes biztosítása nem átmeneti jelenség és nem újdonság. Az ősi magyar felfogás terén a föld tulajdonképpen a nemzeté és aki rajta gazdálkodik, az a nemzet iránti felelősséggel teljesítheti csak hivatását.

Ma rendkívüli viszonyok között, határozott és szinte nyers módon nyilatkozik meg ez a köteletség. De ez érthető, mert háborúban állunk és a sorozatos rossz termések következtében nincs más út és lehetőség. Később remélhetően könnyebben és kevesebb kellemtelenséggel fognak a gazdák sáfárkodásukról a kormánynak elszámolni, azonban a köteletség és a közérdek által megkövetelt munkateljesítmény akkor is irányelve marad gazdálkodásunknak. Az az új termelési és beszolgáltatási rendszer, amelyet a kormány a jövő évi termelésre nézve már elrendelt, a kataszteri tiszta jövedelem után állapítja meg a holdanként termelendő és beszolgáltatandó mennyiségeket. Ez az új rendszer meg fogja óvni a gazdát az évközi rekvirálás és igénybevétel kellemtelenségeitől, azonban továbbra is szükségessé teszi azt, hogy gazdáink a megváltozott világ

követelményeihez igazodjanak és munkájuk eredményéről ugyanúgy számot adjanak, amint számot ad a dolgozó társadalom sok egyéb rétege is.

Az idők változását mutatja mindez, de mutatja egyben a boldogulás útját is, azt a megmászható igazságot, hogy mindnyájan csak együtt, csak egymásért és csak egymással összhangban lehetünk erősek.

SZEMELVÉNYEK

Tessedik Sámuel „Szarvasi nevezetességek” című krónikájából.

1791. Megkezdtek s szint hihetetlenül olcsó áron szerencsésen le is bonyolították a 3487 db. hosszabb-rövidebb épülettábol álló második faszállítványt: Csongrádig a Tiszán, onnan a folyón (Kőrösön) vitték Szarvasra.

Június 26-án igen tevékeny élete delén meghalt Tessedik (szül. Markovitz) Teréz, szarvasi papné. Segítőtárs volt Magyarországon első gyakorlati gazdasági iskolájának megalapításánál, nagy gazdasági utazást tett, hét mázsa selymet termelt, s József császár dicsérről-irattal s aranyéremmel tüntette ki.

A szarvasi iskola tanulóinak száma 991-re emelkedett, azonban a tanulók szép előhaladása nagy bosszankodást váltott ki az emberek azon osztályánál, kik a sötétséget jobban szeretik, mint a világosságot.

1792. Szerencsésen megszűntették a káros iskolai visszéléseket u. m. kántációt, ostyaárulást, a kisebb-nagyobb, részben megengedett, részben meg nem engedett iskolai koldulásokat, a karácsony estéjén való lövöldözést, éneklést stb. Ezáltal a tanítók és tanulók időt nyertek arra, hogy magukat az iskolában és azonkívül hasznosabban foglalják el.

Rektornak Szarvasra hívták Melian Györgyöt, egyik pozsonyi iskolatársamat. E férfiú volt az első, ki az iskolai slendriánizmus helyét a javított tanítási módszert bevezette, azonban megvetették, üldözték és bosszantották, mivel természetből fogva énekelni, óbégálni nem tudott, parasztokkal tréfálkozni, részegeskedni meg nem akart; a sok piszkálódástól kifáradva végre is kénytelen volt röviddel halála előtt otthagyni az iskolát s Mokrara menni papnak.

Az első kísérletet tették sovány ökröknek tizenegy hétig való hizlalásával; ez oly jól sikerült, hogy a szokatlanul nehéz ökrököt meleg napokon nem merték megvásárolni, s tovább hajtani: otthon azonban fontjásért nem tudták többet kibozni két-három krajcárnál.

MINDENEST

azonnali belépésre

felvesz a
Müller-nyomda

Megkezdtek a munkájukat az elszámoltató bizottságok

Büntetlenül teheti jóvá minden gazda esetleges mulasztását a mostani eljárás során

A gazdaságok újabb elszámoltatása tárgyában kiadott rendelet értelmében, amelyet multheti lapszámunkban részletesen ismertettünk, elszámoltató bizottságok ellenőrzik, hogy a lakosság bejelentési kötelezettségének eleget tett-e, ill. a tényleges helyzetnek megfelelő adatokat vallottak-e be. Községünkben tíz ilyen elszámoltató bizottság működik s ezzel munkájukat már meg is kezdték.

Felhívjuk a lakosság figyelmét — különösen pedig a termelőket — arra, hogy ez az új rendelet módot ad minden-

kinek arra, hogyha tévesen vallotta be kenyér-, gabona-, vagy árpakészletét, most még büntetlenül helyrehozta mulasztását. Azok tehát, akik a gabonabeszolgáltatásnál hibát követtek el, most haladéktalanul hozzák azt helyre, mert ez esetben nem éri őket büntetés. Azokkal szemben azonban, akik a valóságos adatok feltárására, vagy mulasztásuk helyrehozására ezt az alkalmat sem használják fel — miként azt a közellátásügyi miniszter is kijelentette — a legszigorúbb büntetést fogják alkalmazni.

Jurcsek Béla m. kir. közellátásügyi államtitkár válasza a békés vármegyei gazdaérdekeltségek memorandumára

Mint ismeretes, a vármegye főispánjának kezdeményezésére a Békés vármegyei Gazdasági Egyesület és a Békés vármegyei Mezőgazdasági Bizottság elnöki tanácsa foglalkozott a közellátás rendjét új alapokra helyezni szándékozó úgynevezett Jurcsek-féle tervvel. A megbeszélések eredményeképpen a Békés vármegyei Gazdasági Egyesület és Békés vármegyei Mezőgazdasági Bizottság együttes memorandumba foglalták össze ezzel kapcsolatos szak-szerű megjegyzéseiket és kéréseiket, amelyeket a vármegye főispánja terjesztett fel a

közellátási miniszterhez, illetve Jurcsek államtitkárhoz. A vármegyei gazdaközönségének sorsa szempontjából annyira fontos kérdésben a főispán sokszor megismételt közbenjárására Jurcsek államtitkár egy, a vármegye főispánjához intézett levelében azt a választ adta, hogy Békés vármegyének a rendkívüli magas kataszteri osztályozása és szélsőséges viszonyaira való tekintettel a hivatkozott memorandumban foglaltakat a legnagyobb megértésnek tanujelképpen a legmészebbmenően figyelembe veszi.

Nem foglalják le a hatóságok a magánháztartásokban levő zsírt és nem szabályozzák a sertésvágásokat

Lelkiismeretlen elemek hamis híreket terjesztenek

A magyar nép mostani küzdelmes napjaiban megbocsáthatatlan bünt követ el, aki hamis hírek koholásával igyekszik aláásni a rendet és nyugtalan-ságot akar kelteni. Számítalan esetben bebizonyosodott, hogy a felelőtlen hírek legnagyobb része a zsidóktól ered, hogy ezzel is gyengítsék a magyar nép ellenálló erejét s bár a nemzet túlnyomó többsége nem ad hitelt a „gettó”-ból kiröppent híreknek, mégis akadnak olyanok, kiknek redőket von az arcára az újabb korlátozásról szóló mese.

Az a hír terjedt el az utóbbi időben, hogy december elsejétől a hatóságok ellenőrizni fogják a magánháztartásokat azért, hogy a háztartásoknál levő zsírkészletet számbavegyék és a rendes fejadagokon felüli készletet lefoglalják. Hiába vágott tehát valaki disznót, vagy hiába fog vágni, a fejadagokon felüli zsírmennyiségét a hamis hírek terjesztői szerint le kell majd adni. Ugyancsak arról is tudnivaló, hogy a „jólértésű” körök, hogy december 1-től csakis a vágóhidon szabad levágni sertéseiket a magánosoknak is. Ez ügyben illetékes helyen

kijelentették, hogy a sertés-hizlalás engedélyezésével a közellátásügyi miniszter azt a célt akarja elérni, hogy minél több legyen az önellátó háztartások száma és mindenki számára lehetővé váljék a saját maga és a családja számára szükséges zsiradék és sertés-hús beszerzése, továbbá hogy a fenti hírek minden alapot nélkülöznek, mert a hatóságok nem foglalkoznak az említett intézkedésekkel és ilyen rendelkezés nem is fog kijönni.

A lelkiismeretlen rémhírtérjesztők nyilván a magyar nép nyugalmát akarják hirtelleg megrendíteni. Ezek az elemek ellenségei a magyarságnak s kerékkötői a szebb jövő kibontakozásának. Az ilyen hamis híreknek senki se adjon hitelt, de mindenki tartson kötelességének, hogy a felelőtlenül fecsegőket ártalmatlanná tegye.

Nyomatványt

szép, kivitelben készít a
Müller-nyomda

Főpapi kinevezés

Fetzer József a szarvasi katolikus kusság kiváló lelkipásztora apát lett

Dr. Scheffler János szatmári püspök, nagyváradi apostoli kormányzó a szarvasi r. kat. plébánia gondos és híveit minden odaadásával szerető, azok lelkigondozását szíven viselő plébánost Fetzer József pápai kamarás, esperes-plébánost batormostori c. apáttá kinevezte. Fetzer József a r. kat. egyház új főpapja negyedszázadot meghaladó idő óta vezeti a szarvasi r. kat. egyházközséget, mint esperes-tanfolyag vezető az egyházi kormányzat terén is kiváló működést fejt ki immáron 15 esztendeje, meg kell állapítanunk valóban a legmértőbb volt erre a díszes kitüntetésre. A kinevezés felhatalmazás mind-ama kiváltságokra, amelyeket az apostoli szentszék a magyarországi apáti címek tulajdonosai részére engedélyez. Amikor e főpapi kinevezést örömmel adjuk hírül, Fetzer József továbbbi lelkipásztori munkájára a jó Isten bőséges áldását kérjük. Értesülésünk szerint az új főpap ünnepélyes beiktatása még karácsony előtt megtörténik.

Társadalmi és vallási különbség nélkül végtelen örömmel tölt el mindenkit Szarvason Fetzer József jól kiérdemelt kitüntetése. Közel három évtizedes működése során olyan embert ismertünk meg Fetzer Józsefben, aki a maga legnemesebb hivatását ritka felkészültséggel, komoly igyekezettel, nemes szívvvel, mely vallásosság és meggyőződéssel, példátadó szerénységgel és vallási türelemmel úgy és akként tudta és tudja betölteni, hogy munkájából egyházára fény, hűveit áldás háramlott mindig, a más vallásúak részéről pedig mélyes tisztelet, megbecsülés és szeretet nyilvánult meg személyével szemben. Tudjuk, hogy újabb elismerése képességeinek és képzettségének csak fokozni fogja munkakedvét Isten virágos kertjének az Ember lelkének ápolásában. Ehhez kívánunk Neki erőt, kitartást és egészséget hogy maradéktalanul betölthesse azt a hivatását, amelyet Isten dícsőségére, az emberek boldogulására és a maga örömeire évtizedekkel ezelőtt választott.

— Gépkezelői tanfolyam. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara 1943. évi január, február és március hónapjaiban Debrecenben és Szolnokon egy-egy 3 hetes mezőgazdasági gépkezelői tanfolyamot rendez. A tanfolyamra felvehető minden olyan egyén, aki 18. életévét betöltötte és írni-olvasni tud. A tanfolyam tan- és beiratási díja: 15 pengő. Akik részt kívánnak venni, a tandíj egyidejű beiktatásával már most bizottság felvételüket a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamaránál, Debrecen, Hunyadi u. 5. szám.

Hirek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. k. ev. 6-templomban vasárnap délelőtt 10, negyed 11 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 8 órakor tótnyelvű istentisztelet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap reggel 6 órakor hajnali mise. Fél 9 órakor diák-mise, 10 órakor nagymise, prédikáció. Délután 3 órakor litánia, utána adventi délután. Köznaapokon mise 6 és egy negyed 8-kor.

Szarvason református istentiszteletet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Árvaház dísztermében.

Ádvent

Újra adventbe értünk. A keresztényen egyház ósidők óta megüli az adventet, mintegy előkészítésül a közelgő karácsonyának. Az évről-évre visszatérő advent egyszerű világhírű és ünnepi előkészület. Azonban ma egy sokkalt nagyobb vonalú advent körvonalai bontakoznak ki. Erősen lelkű emberek finom érzéssel észreveszik a jeleket, melyek körülöttünk sűrűsödnek, amelyek Krisztus egyre közelebbi visszajövetelét hirdetik. Népek népek ellen, országok országok ellen támadnak, a felborított gazdasági megállapodások fejtegetésére állítják a közállapotokat s kezdetét vette világszerte a nagy nyomorúság és a nélkülözés, amelyet Jézus előre megjövendölt, mint ez ő eljövételének előjelét. (Máté 24.)

Nem tudjuk, hogy ezek valóban-e ama utolsó figyelmeztető jelek, mindegyre s a k mindenből arra enged következtetni, hogy a világ helyzete erősen hasonlít a megjövendölt állapotokhoz.

Lehet, hogy még súlyosabb korszakok jönnek majd még később, de lehet az is, hogy ez a mostani háborúság növi ki magát egy „tökéletes” kataklizmává, olyanná, mely valóban érett teszi a helyzetet Krisztus visszajövetelére. Ha nem is tudhatjuk a pontos időt, kötelességünk, hogy „józanok” és éberek legyünk!... Ilyen „ügyező” legyen a mai adventünk!

— Kitüntetés. Dr. Raskó Sándor — községünk szülőttét, Raskó Kálmán ny. gimn. igazgató fiát, a honvédelmi minisztérium titkárárt, a m. kir. honvédelmi miniszter a „közszolgálat terén buzgó és igen eredményes szolgálataival szerzett érdemeiért” elismerésével tüntette ki, s egyben külön, méltó jutalomban is részesítette. A becsületes, szorgos munkával és igyekezettel kiérdemelt e díszes kitüntetéshez a szülőfalu meleg szívvel gratulál.

— Hónélék képkiallítása az Árpádban. December 5-én nyílik meg a pécsi és külföldi tárlatokon először ismert Hónél Gusztáv és Margit festőművészek, a Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége és Nemzeti Szalon művésztagjainak képkiallítása az Árpád-kávéház külön íres földszinti termében. Bejárát a tejjac-felől oldalon. A képek 6-12 havi részletre is vásárolhatók. Nyitva 10-fél 1-ig és fél 3-8 óráig. Belépődíj nincs. A kiállítás csak rövid ideig marad nyitva.

— Értésítés. Tisztelettel értesítjük a szállítóközönséget, hogy az Igazgatóságunk a torlódás elkövetésének eljöttével Szarvas állomáson a darabárak fekbéréit fedett raktárba 6 fillérről 20 fillérré, raktáron kívül 3 fillérről 10 fillérré felemelte.

Kollényi állomásfőnök.

— Rendezik a tejellátást. A közellátás egyik legfontosabb problémája a tejellátás. A legújabb tervek szerint a legközelebb kiadandó rendelet akként intézkedik e kérdésben, hogy kötelezni fog minden tehen tartó gazdát tehenenként és évenként 360 liter tej beszállítására. A tejet kijelölt teigyjűtő központok gyűjtik majd s maximális áron osztják szét a fogyasztók között.

— A gazdák külön engedély nélkül szolgálhatók ki vasárnap. A vasárnap elcsúszásával kapcsolatban a kereskedelemügyi miniszter a következő döntést hozta: a 85.000/1942 K. M. sz. rendelet, csak a kereskedők vasárnap ellátását érinti. A pék- iparosok, hentesek és kádárok, valamint a gazdák részére tehát vasárnap továbbra is minden külön engedély nélkül kiszolgáltatható.

— Mennyi a fakitermelésünk? Az állam erdővagyonára a területgyarapodásunk folytán tizenegyszeresére növekedett: a Csonkaországban 90.176 katasztrális hold volt, most pedig 1.039.488 katasztrális hold. A Délvidék visszatérésével 27.051 katasztrális holddal gyarapodott az állami erdőgazdasági birtokok területe. Az egymillió holdat megközelítő erdőterületnek mintegy kétharmada lombos, egyharmada fenyves. A jövőévi üzemterv szerint az évi vágásterület 9.102 katasztrális hold 19 millió köbméter faanyaggal. Az állami erdőben üzemben lévő erdei vasutak hossza 55 km.

— Szalóncukor ára. A hivatalos lap számában közellátásügyi miniszteri rendelet jelent meg a szalóncukor árának megállapításáról. Az úgynevezett konzum szalóncukor legmagasabb gyári ára különként 4 pengő, a luxus szalóncukoré pedig 6 pengő. A nagykereskedők a beszerzési árhoz 5, a kiskereskedők legfeljebb 25 százalék bruttó hasznot számíthatnak hozzá. Az ideai karácsonyi idényben a gyárak az általuk gyártott szalóncukor mennyiség negyötöd részét a konzum szalóncukorra megállapított 4 pengős, a luxus szalóncukorból az egész mennyiség egyötöd részénél nagyobb kihozattal csak a közellátási miniszter engedélyével lehet forgalomba hozni.

Nem tudja senki sem, hogy mi van a

„Kulacs”

ban. (a volt Bárány-vendéglőben)

Kitűnő italok!

Ha egyszer el jön, mindenkori ide kívánczok!

Örömmel várja

Jánovszky György
tulajdonos.

— Trafikok zárórāja. Pénzügyminiszteri rendelet újból szabályozta a dohányárudák záróráját akként, hogy a trafikok a déli szünnet betartásával reggel 8-tól este 7-ig kötelesek nyitvatartani. Nyáron 4 óránál, télen 6 óránál előbb nem nyithatnak ki s este legfeljebb 8-ig árusíthatnak. A déli szünnet 1 órától 3-ig terjed.

— Újból szabályozták a vágómarha árát. Az Országos Mezőgazdasági Kamara ezúton hívja fel a gazdátársadalom figyelmét arra, hogy a közellátási miniszter a kamara előterjesztésére újból szabályozta a vágómarha és vágóbivalyok árát. A most megállapított árak azonban nemcsak a legmagasabb, hanem egyben legalacsonyabb árak is, ami annyit jelent, hogy a kereskedők ezeknél az áraknál sem többet, sem kevesebbet nem fizethetnek. Ezek az árak a következők: Ökör I. oszt. 170, II. oszt. 150, III. oszt. 130, csontozható 110; bika I. oszt. 165, II. oszt. 145, III. oszt. 125, csontozható 105; tehén I. oszt. 160, II. oszt. 140, III. oszt. 120, csontozható 1 pengő kg-ként. Fontos tudnivaló a gazdák számára is, hogy a kereskedők a megvásárolt vágómarháról vételi jegyet kötelek kiállítani, amelynek egy példánya az eladó gazdánál marad.

— Hogyan látom a falu életét címmel írt vezércikket Várady József, a sajtóügyi önképzőkör ifjusági elnöke a Magyar Föld legújabb számában. A magyar falu képes helytállni az újkorok kezelesei a növekedések tartásáról és a gombabetegek elleni védekezésről közöl értékes szakcikkeket. Ismerteti a bérigazságot tenyésztés és erdekepek kezelet, szamol be a Mezőgazdasági Művelődési Társaság pályázatának eredményeiről. Előszó, verset, humoros kepeket, kisgazdák cikkeit, rendeletket, piaci és vásári árakat és sok más, érdekes cikket és képet találunk benne. Kapható az újságárusoknál és az IBUZZ-pavilonokban. Mutatványszámot küld a Magyar Föld kiadóhivatala: Budapest, VII. Erzsébet körút 7.

— Felemelték a rádió díját. A rádióelőfizetési díjai december hó 1-vel havi 20 fillérral felemelték. A december havi külömbözetet a januári díjjal együtt szedik be a postahivatalok.

— Anyakönyvi hírek. Születtek: Tóth Minály és Krivianszki Erzsébet fia Minály, Krajcsócsics András és Jancsókö Maria fia András, Maglóczki Mihály és Kondor Erzsébet fia haivaszületett, dr. Molnar György és Hanó Erzsébet leánya Emese, Meszariák Mihály és Medvegy Katalin leánya Maria, Madarász János és Litauszky Anna fia Pál, Dudás Minály és Rucsay Eszter leánya Eszter, Kovács Mihály és Janurik Maria fia András. — Hazasságot kötöttek: Kiszely András Diószegi Juliánával, Juhos Marton Gergely Zsuzsannával, Zvara János Kondacs Mariával, Piacsek István Sonkoly Judittal, Piacsek János Kiss Ionával, Petendi Lajos Kurilla Mariával, Sebjan Farkas Pal Sznyida Zsuzsannával, Hicz Mihály Kiszely Zsuzsannával. Elhaltak: Sztraka Maria 61 éves, öz. Gaál Györgyne Litauszki Erzsébet 64 éves, Vida Pál 35 é., Deutschenschmidt János 30 é., öz. Pribelszki Mártonne Medvegy Maria 68 éves, Hrnicsjar Pal 86 éves, öz. Simon János 85 éves korukban.

Bírósági hírek

Komar Istvánné Iván György Erzsébet öcsödi lakos Oláh Antal szintén öcsödi lakostól 4 drb agydeszkat, egy-egy oldalrostelyat, kb. 60 kg tűzfát lopott el. Nyolcnapra fogházra ítélték, de az ítélet végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztették.

— Glembocki Janosné Bencsik Erzsébet szarvasi lakos Glembocki Anna szintén községünk lakosától huzamosabb időn át 9 tyúkot, 4 dl petróleumot, 12 kg lisztet, 2 drb nőinget, több törökzöt és szakjatoruhát, 20 kg búzát, egy ezüstórát és 33 pengő készpénzt lopott el. Egy havi fogházat kapott.

Kita Györgyné Maglóczki Maria csabacsüdi lakos a vasúti pályatesten és töltesen 4 drb tehenét örízetlenül hagyta s ezért 30 pengőre ítélték.

Özv. Kozák Istvánné Szekler Erzsébet békésszentandrási lakos Fazekas András nevű lakója tulajdonát képező rádióantennáját magrongálta s ezért 20 pengő pénzbüntetésre ítélte a bíróság.

TURUL MOZGÓ

Az előadások kezdete hétköznap fél 6; fél 8, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8 óra

December hó 5-én, szombaton; 6-án, vasárnap; 7-én, hétfőn bemutatásra kerül a világhírű spanyol énekesnő

Rosita Serrano

nagy magyar énekes filmje és az

Uz Bence

Nyíró József erdélyi trónk hazafias regényének filmváltozata. Főszereplők: Jávör Pál, Bordy Bella, Szilassy László. Kiegészítő: Magyar és UFA hirdető.

December hó 8-án, kedden; 9-án, szerdán; bemutatásra kerül

A megvádolt asszony

A német filmgyártás nagyszerű alkotása. Paul Verhoven rendezése. Egy asszony küzdelme mostoha leánya becsületének megmentéséért. Főszereplők: Franciska Kiaz, Ferdinand Marian, Maria Landorck. Kiegészítő: az olasz „LUCE” hirdető.

A szarvasi kir. bíróság mint tkvi hatóság. 6110/1942. tk. szám.

Arverési hirdetménykivonat

Dr. Salacz Aladár végrehajtónak Csikak Andrásné sz. Kovacs Juliana (előbb férjzett Petes Ferdinándné) végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyben a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 190 P tőkekövetelés és járulékal behajtásra végelt az Öcsöd községben fekvő, s az öcsödi 1749 sz. tkvi betétben A + 2. sor. 4863. hrsz. alatt felvett 1 hold 79 négyzetölhöz Házajárandó dűlőbeni szántóingatlanra 122760 P; az öcsödi 2394. sz. tkvi betétben A + 1. sor. 5022. hrsz. alatt felvett Házajárandó dűlőbeni 1495 négyzetölhöz szántóingatlanra 729 P; az öcsödi 4240. sz. tkvi betétben A + 1. sor. 4862. hrsz. alatt felvett Házajárandó dűlőbeni 526 négyzetölhöz szántó ingatlanra 41460 P kiskülföldi árban elrendelte. Az árverés a 2394. sz. betétben C 7. sorsz. alatt 7770/1936. sz. végzéssel Csikak András javára bekebelezett haszonélvezeti jogot nem érinti.

Az árverést 1942 évi december hó 17. napján délután 4 órakor Öcsöd községben fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő 1749. sz. betétbeni ingatlan 134487 P. 42420. sz. betétbeni ingatlan 128538 P vételáránál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százaléka kell kiegészíteni.

Szarvas, 1942. augusztus 24.

Dr. B. Szabó ak. kir. jbró.

A kiadmány hitelűl:

386 Olvasójátlan aláírás, díjok.

Községi kád- és gőzfürdőjének fűrdőrendje

Szarvas község előljárósága egyhangúlag elhatározta, hogy a községi kád- és gőzfürdő október hó 10-től a fűrdő egyelőre hetenként 4 napon és pedig szombat, vasárnap, hétfő és kedden van üzemben, további intézkedésig a következőkben állapította meg:

Szomb. d. e.	7-12 óráig férfiak részére	
" d. u.	1-3 " leány gyermek	
" d. u.	3-6 " nők	
" d. u.	6-8 " fit gyermek	
Vasárnap d. e.	7-d. u. 1 " férfiak részére	
" d. u.	2-5 " tömegfürdő nők	
" d. u.	5-8 " férfiak	
Hétfő d. e.	7-12 " férfiak részére	
" d. u.	1-5 " nők részére	
" d. u.	5-8 " férfiak részére	
Kedden d. e.	7-12 " nők részére	
" d. u.	1-5 " tömegfürdő és polg. leányiak	
" d. u.	6-8 " férfiak részére	

Szombaton, vasárnap és hétfőn gyermekek csak szülőikkel együtt fűrdőhetnek.

A beszállítandó búzát és árpát
FUTURA főbizományosa
a Szarvasi Takarékpénztár

saját székházában és a

Mezőgazdasági Közraktárak

Részvénytársaság telepén

veszi át folyó hó 10—19-e közötti
beszállítási időben, ahol az ellen-
értéket készpénzben ki is fizetik

Ki fizet hadkötelezettségi adót és kit terhel a hadmentességi váltság?

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter az appropriációs vita során a képviselőházban benyújtotta az egyszeri hadkötelezettségi adóról, valamint a hadmentességi váltságról szóló törvényjavaslatot. A javaslatot a háborús idők teszik indokoltá. Az országnak katonai, pénzügyi és gazdasági téren ki kell fejtenie minden erejét, hogy megnyerhesse a háborút. A hadviseléshez elő kell teremteni a szükséges anyagi fedezetet és ép ezért fokozottabban igénybe kell venni a polgári lakosság anyagi áldozatkész-ségét.

A magyar állam, mint hadviselő ugyancsak kénytelen volt fokozottabban igénybe venni polgárai áldozatkész-ségét. Ez eddig részben az adókulcs emelésével és belső kölcsönökkel történt. Emellett azonban indokolt fokozottabb anyagi áldozatot kívánni azoktól, akiket az eddigi adóemelések kevésbé érintettek, vagy akik másokkal szemben kedvezőbb helyzetben vannak. Azok, akik nem teljesítenek katonai szolgálatot, kivételesen és döntően jobb helyzetben vannak, mint azok, akik katonai szolgálatot teljesítenek. Ez utóbbiak hátrányos helyzetűek a kormány a kedvezőbb gazdasági helyzetben lévők megadóztatásával kívánja kiegyenlíteni. Ebből a célból terjeszti elő a kormány a törvényjavaslatot, amely egyfelől megadóztatja azokat, akiket katonai szolgálatra alkalmatlannak találtak, másrészt váltságot követel azoktól, akik — akár voltak katonák, akár nem, a mostani világháborúban sem katonai, sem pedig honvédelmi munkaszolgálatot nem teljesítenek.

Eszerint tehát hadkötelezettségi adót fizetnek a katonai szolgálat alól mentesülő állításkötelezettek, továbbá azok, akik, alkalmatlanságuk miatt katonai szolgálatot egyáltalán nem teljesítenek, vagy akiket póttartalékba helyeztek, vagy pedig akiket a már megkezdett katonai szolgálatuk kitöltése előtt elbocsátottak a honvédség kötelékéből. Minthogy az ilyen személyek rendszerint keresetnélküli kiskorúak, vagy pedig még pályájuk kezdetén állanak, tehát túlnyomórészt szülői támogatásra szorulnak, a hadkötelezettségi adó kivételével nemcsak a saját jövedelmüket, hanem szülőjük vagy eltartójuk jövedelmét is számításba veszik.

A hadmentességi váltságot ellenben minden olyan állampolgár fizeti, aki 24. életévét betöltötte, de 70. életévét még nem haladta meg, azonban ezidőszent katonai szolgálatra vagy honvédelmi munkára nem veszik. A váltság szó nem azt jelenti, hogy az összeg lefizetésével a szolgálatot meg lehet váltani, hanem csak azt, hogy ezt a közszolgáltatást az állam mindazoktól szedi váltság fejében, akik hadkiegészítő parancsnokságuktól tényleges szolgálatra vagy honvédelmi munkára nem kaptak behívót.

A hadkötelezettségi adó mértéke természetesen nagyobb, mint a hadmentességi váltságé, mert a hároméves tényleges katonai szolgálat alóli mentesség ellenében fizetendő. Azt egyszersmindenkorra vetik ki, s három év alatt kell megfizetni negyedévi egyenlő részletekben. A hadmentességi váltságot mindig csak a háború vagy a háborús veszély tartamára lehet kivetni és csak abban az esetben, ha a kormány a kivételes hatalmat igénybe veszi. A hadkötelezettségi adó alapja az egyes hozadéki adónál alapul vett jövedelemhez, vagy a hozadéki adó összegéhez igazodik és mértéke jövedelmi forrásként különböző, aszerint, hogy a szóbanlévő adónál a nyers jövedelem, vagy a tiszta jövedelem volt-e az adó alapja. Ha az adózónak többféle forrásból van jövedelme, a hadkötelezettségi adó végösszegét az egyes jövedelemforrások után külön-külön kiszámított adók együttes összege adja. A hadmentességi váltság viszont vagy a jövedelmi adónál alapul vett jövedelem, vagy a jövedelemre következtetést engedő lakásbér összege. En-

nélfogva a jövedelem alapján 0,6—4 százalékgig terjedő progresszív kulccsal, kiszámított váltság és a lakásbér alapján 3—10 százalékgig (illetve azoknál, akik nem kötöttbérű lakásban laknak, 1—8 százalékgig) terjedő progresszív kulccsal kiszámított váltság közül azt az összeget kell a fizetési kötelezettre kivetni, amely a kettő közül nagyobb.

Mindkét adót az adóhivatal veti ki. A kivétel ellen a pénzügyigazgatósághoz, illetve a közigazgatási bírósághoz lehet panasszal fordulni. A hadkötelezettségi adó kivétele egyszersmindenkorra történik, a hadmentességi váltság összegét évről-évre vetik ki. Az első ízben megállapított váltság összegét a következő évekre is változatlanul kell fenntartania, ha csak az adózó viszonyaiban olyan változások nem állanak be, amelyek indokoltá teszik a váltság emelését, vagy leszállítását. A hadkötelezettségi adónál az adózónak bevallást kell tenni birtokában levő vagyoni tárgyairól és jövedelmi forrásairól, a hadmentességi váltsággal kapcsolatban ellenben semmiféle bevallási kötelezettség nem terheli, csak azokról a változásokról kell bejelentést tennie, amelyek következtében kisebb vagy nagyobb összegben kell kivetni a váltságot. A törvény szigorú büntetéseket állapít meg minden olyan cselekményre, mely kijátssza vagy ki akarja játszani a két adókötelezettséget.

Koszorú, virágcsokor

megrendelhető a KRESB kertészetben. Telefon: 117

Értesítés!

Van szerencsém a nagyjérdemű hölgyközlönytudomására hozni, hogy budapesti tartózkodásomból visszatérve

nőiszabó szalónot

megnyitottam, melyben elsőrendű, budapesti kivitelű, modern kabátok, kosztümök, menyasszonyi, estélyi, gyermek ruhák a legizlésebb fazonban készülnek.

Szíves pártfogást kér
Tusjárné László Erzsébet
I. kerület 517. sz. Saját ház

Meghívó

A Szarvasi Gyümölcsértékesítő és Központi Szeszfőző Szövetkezet folyó évi december hó 13 án délután 2 órakor saját székházában tartja

évi rendes közgyűlést,

mely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határoz az előbbi — határozatképtelen — közgyűlés tárgysorozat felett.

A Szövetkezet tagjait ezúton is tisztelettel meghívja

az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, jegyzőkönyvvezető, jegyzőkönyvhitelesítők és szavazatszedőbizottság kiküldése.
 2. Igazgatóság jelentése az 1941—42-ik üzletévről.
 3. Felügyelőbizottság jelentése.
 4. Zárószámok megvizsgálása, jóváhagyása és a mérleg megállapítása.
 5. Az eredmény hovatfordítára feletti határozathozatal.
 6. Igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése.
 7. Igazgatósági tag és felügyelőbizottsági tag választása.
 8. Alapszabályerősen érv. indítványok tárgyalása, azok feletti határozathozatal.
- A mérleg és eredményszámok a Szövetkezet hivatalos helyiségében f. hó 12-től közszemlére ki van téve, ahol azt a tagok megtekinthetik.
- A tagok jelenlegi száma 619, akiknek birtokában 829 üzletrész van. Az év folyamán sem belépett, sem kilépett tagok nem voltak.

APRÓHIRDETÉSEK

Ügyes fiút tanulónak felvesz Szloszjar Ferenc fodrázmester. 365

Használt zongora eladó. Megtekinthető I. ker. 21. szám alatt. 368

Csabacsüdön a Bontovics-féle földből 5 hold jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet a Békésszentandrási Takarékpénztárban Bszentandráson. 358

II. kerület 153. sz. alatt papír- és illatszertár és egy téllakát eladó. 375

Eladó Tóniszálláson 2080 négyszögöl. Berényi-út mellett 1714 négyszögöl föld. Érdeklődni Gombár András VII. külkerület 65. sz. 374

Bútorozott szoba kiadó ellátással is. I. kerület 151. szám. 374

I. kerület 234. számú ház nagy telekkel sürgősen eladó. Érdeklődni lehet I. ker. 145. sz. alatt. 379

Prima harzi kanárik jutányos áron kaphatók Békésszentandráson N a g y G y u l a tenyészdéjében. 370

Használt löszormatracot vennék. Cím a kiadóban. 384

Fonóasszonyoknak munkát ad Placsó Boriska IV. ker. 189. 385

NYOMATOTT MÜLLER KÁROLY KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, SZARVAS

Eladó földek:

- 132 katasztrális hold részben szántó, részben legelő tanyával Ecseren; szentesi kövesút mellett;
- 58 hold szántó a mezőtúri határban;
- 34 1/2 katasztrális hold szántóföld és 17 hold kaszáló Külső Ecseren;
- 20 hold hereföldnek alkalmas szántó Décsen;
- 14 hold szántó a Décsi laponon;
- 8 hold szántó a Tóniszálláson;
- 6 és fél hold Kákán kanális közelében;
- 2—3 kishold prima szántó a VII. külkerület 472. sz. tanya mellett, csabai kövesúthoz közel;
- 2400 négyszögöl területű I. osztályú szántó a Magincez-dűlőben;
- Körösparti nyaraló kőépülettel;
- 600 négyszögöl dinnyeföld cigányéri szőlőkben;
- 241 négyszögöl dinnyeföld Nyúlzugban;
- 4 járás közös legelő Tóniszálláson;

Eladó házak:

Kondoroson piactér mellett lakóház teljesen felszerelt sütődével; Békésszentandráson szőnyeggyár közelében cserepes lakóház.

Szarvason:

- I. ker. 184. sz. sarokház, melléképületekkel;
- I. 432. sz. cseréppel fedett beltelkes lakóház, melléképületekkel;
- Elsőrangú helyen egynegyed hárszáz;
- 170 négysz. üres telek sarok mellett;
- 2 db 400 négyszögöles telek I. ker. 391 sz. ingatlanból;

Bővebb felvilágosítást nyújt

a Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénztintézet, ahol ingatlanok adásvételének közvetítésével is foglalkoznak.

Ugyanezen pénztintézet képviseli a Gazdák Biztosító Szövetkezetét; folyóított termelés és beruházás céljait előmozdító 4 1/2 %-os kamatozású kötvénykölcsöket és kamatmentes kölcsönt. 321

TEMETÉSEKET

a legnagyobb gonddal végzem, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, a legnagyobb igényeket kielégítek. Halottszállítás, exhumálás nálam megrendelhető

Hantos György

temetkezési vállalkozó
II. kerület Beliczey-út 17.